

CZU: 792.03(=135.1) + 373.036

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4557387>

APARIȚIA ȘI DEZVOLTAREA TEATRULUI PROFESIONIST ÎN LIMBA NAȚIONALĂ PRIN TEATRUL ȘCOLAR

Ion ALEXANDRESCU

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

În articol se subliniază faptul că originile teatrului profesionist în limba română coincid cu primele manifestări ale *Teatrului școlar (TȘ)*. La fel și dezvoltarea sau, mai târziu, instituționalizarea acestuia se datorează aceluiași inițiativă școlare. Astfel, descoperim o tradiție cu mult peste 250 de ani de *TȘ* (german, maghiar sau român), încă din perioada Reformei luterane, când drama școlară începe a fi scrisă în limbile naționale (Brașov) sau în perioada instituirii „primei scene stabile românești” (Blaj).

În Transilvania, teatrul în limba română a răzbit încă de la începutul secolului al XVIII-lea. În Moldova se va vedea că acest lucru nu a fost posibil decât în următorul secol (1816). În Țara Românească, la București, primul spectacol în limba română a avut loc mai târziu decât în Moldova, dar tot în școală (1819). Cu toate acestea, Țara Românească și Moldova au privilegiul înființării teatrelor profesioniste în limba română în prima jumătate a secolului XIX, spre deosebire de Transilvania, unde acest eveniment cultural va avea loc abia la început de secol XX.

În concluzie, școala este locul de întâlnire a tuturor manifestărilor teatrale în limba maternă până la instituționalizarea definitivă a teatrului profesionist în arealul românesc.

Cuvinte-cheie: *teatru profesionist, artă teatrală, școală-teatru, teatru școlar (TȘ), creație scenică, exercitium, investigație cronologică, teză axiomatică, sincretismul artelor, model pedagogic.*

FOUNDATION AND DEVELOPMENT OF THE NATIONAL LANGUAGE PROFESSIONAL THEATRE BY MEANS OF THE SCHOOL THEATER

The article emphasizes that the origins of professional theatre in Romanian coincide with the first manifestations of the *School Theatre (ST)*. Likewise, its development or, later, its institutionalization, is due to the same school initiatives. Thus, we discover a tradition with more than 250 years of *ST* (German, Hungarian or Romanian), ever since the time of the Lutheran Reformation, when the school drama begins to be written in the national languages (Brasov) or during the establishment of the “first stable Romanian stage” (Blaj). In Transylvania the Romanian theatre waded through since the beginning of the 18th century. In Moldova that would only be possible in the next century (1816). In Muntenia, in Bucharest, the first performance in the Romanian language took place later than in Moldova, but still in the school (1819). However, Muntenia and Moldova had the privilege of setting up professional theatres in Romanian in the first half of the 19th century, unlike Transylvania, where this cultural event took place only at the beginning of the 20th century.

In conclusion, the school was the meeting place of all the theatrical events in the mother tongue until the definitive institutionalization of the professional theatre in the Romanian area.

Keywords: *Professional theatre, Theatrical art, School-theatre, School theatre (ST), scenic creation, exercitium, chronological investigation, axiomatic thesis, syncretism of the arts, pedagogical model.*

Prezentat la 24.01.2020

Publicat: februarie 2021